

La veritable història d'«El cant dels ocells»

L'adaptació de Pau Casals és un símbol de la pau reconegut a escala mundial

Adaptació d'una il·lustració de Marta Bellvehí

Al llarg dels segles, els catalans hem configurat un paisatge sonor que ens fa recognoscibles davant el món. La majoria són cançons que han nascut als Països Catalans, i moltes han tingut una trajectòria internacional -curta o llarga- o han estat veritables peces intergeneracionals. També hi ha peces compartides amb altres països propers (per exemple ?En Joan petit?), que ajuden a dibuixar un imaginari polièdric de la Mediterrània format amb aspectes identitaris compartits amb altres cultures germanes.

El desembre de 2014, vam publicar un número especial (el 231) amb 100 cançons que tenen associades 100 històries per descobrir que algunes de les melodies que considerem nostres també han tingut un recorregut internacional i que han aconseguit emocionar Albert Einstein i **Igor Stravinski**, han fet emmudir dos presidents dels Estats Units o han cridat a la lluita en contra dels totalitarismes arreu del món. Al llarg d'aquest mes d'agost, anirem recuperant la veritable història d'algunes de les cançons del recopilatori, des de temes tradicionals a *hits* de la Nova Cançó, passant per peces emblemàtiques d'**Antònia Font** o **Els Catarres**. Avui descobrim què hi ha darrere de ?El cant dels ocells?.

V?deo: <https://www.youtube.com/watch?v=WQaqKdZuk9o>

?El cant dels ocells? és una nadala tradicional catalana molt estesa a Catalunya i arreu del món. La lletra explica com els ocells canten i s'esplaien amb joia pel naixement de Jesús. Tot i que n'hi ha un bon nombre de variants, totes les versions coincideixen amb la primera estrofa, la més coneguda per tothom.

La cançó té la mateixa melodia que una altra de popular de temàtica totalment diferent: ?Els contrabandistes?. Està escrita en to menor, cosa que afavoreix que evoqui sentiments de tristesa i melangia. Probablement per aquest motiu ha estat utilitzada els darrers anys com a cançó de dol, associada sempre a la mort. És un fet paradoxal que una cançó de Nadal, és a dir temàticament associada al naixement de Jesús, estigui dedicada a la pèrdua.

A finals del segle XVII la melodia ja s'havia popularitzat tant que els partidaris de l'arxiduc Carles d'Àustria la van utilitzar per a una cançó de suport al seu candidat al tron. A la versió del 1705 s'hi mantenen alguns dels ocells de la cançó, que en aquest cas lloen el rei Carles III.

Internacionalment, la cançó s'associa a la figura de **Pau Casals**. L'extraordinari violoncel·lista la tocava al principi del seu exili per protestar en contra de la dictadura del general Franco. Per aquest motiu i per la lluita de **Casals** en defensa de l'entesa entre els pobles, ?El cant dels ocells? es va convertir en un símbol a favor de la pau mundial. **Casals** la va interpretar dos cops davant un president dels Estats Units: el 1904 per a Theodore Roosevelt i el 1961 per a John F. Kennedy. El 24 d'octubre de 1971 va intervenir davant el Parlament de les Nacions Unides. No hi va tocar, però va pronunciar unes emocionants paraules: ?I'm a catalan...?.

V?deo: <https://www.youtube.com/watch?v=qpM2iWorQqE>

La cançó s'ha presentat en moltíssimes formes i colors: des de la música clàssica fins a l'electrònica passant per la veu de grans cantautors catalans, de cantants lírics internacionals i de grups de folk. Salvador Espriu en va fer una versió que va cantar **Marina Rossell**; **Lluís Llach** la va adaptar a la guerra de Bòsnia... Els corsos **Cinqui Sò** la van enregistrar amb una curiosa versió que només conté la primera estrofa, això sí, cantada en català, occità, cors i sard. També l'hem sentit a càrrec de **Barbara Hendricks & Miguel Poveda**, **Jordi Savall**, **Noa**, **Mireille Mathieu**, l'**Escolania de Montserrat**, **Pep Poblet**, **Companyia Elèctrica Dharma** i **Núria Feliu**, entre moltíssims altres.

V?deo: <https://www.youtube.com/watch?v=6tceFEfSEX4>

V?deo: <https://www.youtube.com/watch?v=al-7mUNJf8>